

Nr 277.

Av herr **Lindström m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till civilförsvaret för budgetåret 1949/50 m. m.*

Enligt beslut av 1948 års riksdag skall kommunernas ansvar för civilförsvarets administration i botteninstansen överflyttas på staten från den 1 juli 1949. I proposition nr 154 till årets riksdag föreslås att administrationspersonalen — under civilförsvarscheferna — skall utgöras av sammanlagt 175 heltidsanställda befattningshavare. Dessa skola placeras inom civilförvarsområden där redan nu heltidstjänster finnas. I övriga områden skall behovet av biträde till civilförsvarscheferna efter särskild prövning tillgodoses genom tillfällig hjälp.

Förslaget innebär alltså att civilförsvarscheferna inom flertalet av landets 458 civilförvarsområden kunna påräkna biträde endast av tillfälligt anlitad personal.

För närvarande sysselsätts inom civilförvarsområdena cirka 290 heltidstjänstgörande befattningshavare. I maj 1948 funnos därjämte 244 deltidsanställda, vilket antal därefter avsevärt ökat.

Den nuvarande administrationen inom civilförsvarets botteninstans har visat sig behäftad med avsevärda svagheter, som främst kommit till synes inom sådana områden, där biträdespersonal icke kunnat ställas till förfogande. Men även inom områden med deltidsanställd personal har den administrativa organisationen visat sig för svag. Civilförsvarscheferna — oftast landsfiskalerna — ha helt enkelt icke hunnit ägna sig åt sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

Hittills vunna erfarenheter påkalla en effektivisering av civilförsvarets botteninstans. Propositionen innebär tyvärr i stället en försvagning av den nuvarande organisationen.

Civilförsvarets förmåga att lösa sina uppgifter måste ytterst bli beroende av den lägsta instansens kapacitet. Inom civilförvarsområdena måste man därför disponera erforderlig och tillräckligt kvalificerad personal. Det är uppenbart, att man icke genom deltidsanställning kan binda sakkunskapen eller vidmakthålla intresset för civilförsvaret hos de anställda. Bristande kompetens kommer även att medföra ett onödigt slöseri med tid och arbetskraft.

Civilförvarsstyrelsen har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 december 1948 angående administrationen i civilförsvarets botteninstans framhållit

att erfarenheterna otvetydigt visat att önskad effektivitet icke kan ernås om icke den lägsta instansen uppbygges av personal, som helt kan ägna sig åt civilförsvarsuppgifterna. Godtages denna uppfattning nödgas man — såsom civilförsvarsstyrelsen också föreslagit — skapa administrativa områden, vilka i allmänhet bli större än nuvarande civilförsvarsområden. Förslaget torde tillgodose såväl de administrativa som de operativa synpunkterna. I detta sammanhang vilja vi erinra om att chefen för inrikesdepartementet i proposition nr 82 till 1948 års riksdag uttalat:

»Vidare har jag tillstyrkt, att kommunernas nuvarande kostnader för administrationen i civilförsvarets botteninstans överflyttas på staten fr. o. m. den 1 juli 1949. Jag anser, att då staten sålunda övertager dessa kostnader, enhetlighet bör eftersträvas i fråga om personaltilldelning och avlöningsförhållanden. Även möjligheterna att effektivisera och i kostnadsbesparande syfte rationalisera den nuvarande organisationen böra undersökas. Sålunda kan enligt min uppfattning övervägas att i fred sammanföra administrationen i två eller flera civilförsvarsområden under ledning av en av berörda civilförsvarschefer. Personalorganisationens omfattning skulle på så sätt kunna avsevärt nedbringas och beredandet av fastare anställningsförhållanden för behövlig biträdespersonal underlättas.»

Vi ansluta oss i princip till civilförsvarsstyrelsens förslag angående administrationen i civilförsvarets lägsta instans. Sålunda anse vi att antalet civilförsvarsområden bör begränsas. Huruvida man bör gå så långt som civilförsvarsstyrelsen föreslagit — en minskning från 458 civilförsvarsområden till 104 — bör enligt vår uppfattning bli föremål för särskilda överväganden vid en förnyad prövning. Vad beträffar frågan om behovet av teknisk personal och administrationspersonalens storleksordning i övrigt ansluta vi oss till den reservation, som avgivits till styrelsens förslag.

I statsverkspropositionen för budgetåret 1949/50 har för administrationen inom civilförsvarsområdena beräknats ett förslagsanslag av 3 500 000 kr. Därav avsågos 200 000 kr. för avlöning av personal enligt avlöningsreglementet. Denna post har sedermera överförts till utbildnings- och övningsanslaget. Sålunda ha för egentliga administrationsändamål beräknats 3 300 000 kr. I nu föreliggande proposition ha för ändamålet föreslagits två anslag, ett för avlöningar om 2 270 000 kr. och ett för omkostnader om 500 000 kr. eller tillsammans 2 770 000 kr.

Eftersom de sammanlagda statliga och kommunala administrationsutgifterna för civilförsvarets botteninstans för närvarande torde uppgå till ungefärligen det i statsverkspropositionen beräknade beloppet utgör skillnaden mellan beräknat och nu föreslaget belopp — 530 000 kr. — ett mått på den nu föreslagna försvagningen av organisationen. Vi kunna icke finna en sådan försvagning rimlig, allra minst under nuvarande osäkra och riskfyllda utrikespolitiska förhållanden.

I avvaktan på att frågan om utformningen av civilförsvarets botteninstans slutgiltigt löses bör hela det i statsverkspropositionen beräknade beloppet,

som alltså motsvarar nuvarande kostnader, få tagas i anspråk för avlöningar till heltidsanställd personal inom civilförsvarets botteninstans. Härigenom torde Kungl. Maj:t erhålla möjlighet att genom provisoriska förfaranden tills vidare uppehålla organisationen åtminstone vid dess nuvarande effektivitet.

Under åberopande av vad som ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta att, med bibehållande av nuvarande bottenorganisation, till avlöningsstaten för civilförsvarsområdenas administration för budgetåret 1949/50 bevilja ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

Stockholm i april 1949.

Rickard Lindström.

Hugo Osvald.

Folke Petrén.

Nils Herlitz.

Ebon Andersson.
